

REFERAT Seniorråd 2026-2030 d. 19-03-2026

Mødedato Torsdag d. 19. marts 2026 kl. 10:00

Mødested Mødelokale 3

Mødedeltagere Susanne Bihl Frandsen (Fravær), Anders Munck, Bente Friis
Andersen, Charlotte Maria Aabye, Zalina Schram Rasmussen
(Fravær), Kirsten K. Svane

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
De Gamles Hjem i Rise.....	4
Sundhedsreformen: Status og orientering.....	7
Orientering om projekt: Øko-Ø-Ærø - mere grøn og økologisk mad på Ærø.....	9
Reducering af egenbetaling for madlevering og madservice til borgere i eget hjem.....	11
Marstal Ældrecenter: Opfølgende handleplan efter tilsyn.....	14
Aflastning på plejehjem.....	16
Eventuelt.....	17

Godkendelse af dagsorden

Sagsfremstilling:

Mødestedet er Søkilden, og mødet indledes med en rundvisning på centret.

Aktuel beslutning på Seniorråd 2026-2030 19-03-2026

Godkendt.

Leder af Søkilden Lisse Anneberg takkes for en fin rundvisning.

De Gamles Hjem i Rise

Indledning:

Kommunalbestyrelsen vedtog i august 2023 en fremtidig plejeboligstruktur i Ærø Kommune, som indebar en lukning af De Gamles Hjem i Rise (DGH). Lukningen er endnu ikke effektueret, da der ikke har været tilstrækkelige ledige pladser.

Det lange forløb har haft konsekvenser for både borgere, medarbejdere og den samlede drift på Ældre- og Sundhedsområdet.

Nu er der ledige plejeboliger og få borgere på venteliste, og Kultur- og Socialudvalget anbefaler et forslag om, at beboerne nu tilbydes en ny bolig frem mod sommeren 2026.

Ældre- og Sundhedschefen orienterer om processen.

Sagsfremstilling:

Forslaget blev behandlet på Kommunalbestyrelsen den 18. marts.

Den nuværende situation i Rise er, der er 7 beboere tilbage. Det lave beboertal begrænser mulighederne for at opretholde et aktivt socialt miljø og fællesskab.

Der er 18 medarbejdere ansat for at dække vagtskemaet. Det giver en høj personalenormering pr. beboer. Det forventes at 5-6 medarbejdere går på pension i 2026, hvilket udfordrer fortsat drift, da det samtidig er svært at rekruttere medarbejdere til et plejehjem med planlagt lukning.

Mulige konsekvenser og risici

Hvis beboerne tilbydes ny plejebolig frem mod sommeren 2026 og DGH herefter lukkes, er der risiko for:

- At ventelisten til plejeboliger vil stige
- At plejeboliggarantien på 2 måneder ikke kan overholdes i andet halvår af 2026, hvilket kan indebære, at borgere, som er visiteret til plejebolig, i en overgangsperiode ikke kan tilbydes en plejebolig med det samme, men i stedet må modtage den nødvendige pleje og støtte i eget hjem. Manglende overholdelse af plejeboliggarantien medfører ikke automatisk sanktion, men kan indebære øget driftsmæssigt pres samt risiko for tilsynsmæssig opmærksomhed og klagesager. Risikoen reduceres, hvis de fire midlertidige boliger omdannes til plejeboliger pr. 1. januar 2027.
- At den udekørende hjemme- og sygepleje i en overgangsperiode kan opleve øget pres, idet flere borgere med behov for plejebolig vil skulle understøttes med øget hjælp og støtte i eget hjem, mens de afventer tilbud om plejebolig.

Hvis DGH ikke lukkes nu:

- Forventes den nu værende driftssituation at blive yderligere økonomisk og personalemæssigt udfordret,
- Øges behovet for vikarer og omkostninger pr. beboer.

- Vanskeligheder med rekruttering og fastholdelse af personale, samt generelt at opretholde et godt arbejdsmiljø.
- Begrænsede muligheder for at opretholde et aktivt socialt miljø og fælles aktiviteter for beboerne som følge af det lave beboertal, hvilket kan have betydning for trivsel og livskvalitet.
- Fortsat utryghed blandt beboere på grund af manglende afklaring.

Derfor har administrationen anbefalet, at beboerne flyttes i løbet af foråret, hvor der er ledige pladser på plejecentrene. Et kriterie for lukning er, at det er frivilligt for alle beboere om de ønsker at flytte, og de kan vælge hvilket plejecenter, de ønsker at flytte til.

Proces for beboere

Hvis Kommunalbestyrelsen godkender forslaget om at tilbyde flytning til beboerne hen over foråret vil processen være følgende:

- i de næste par uger tager plejehjemslederen endnu en snak med den enkelte beboer og pårørende om muligheden for at flytte til et ønsket plejecenter
- Hvis beboerne ja til at flytte, gøres det så nemt som muligt for beboerne og de pårørende:
 - Der vil ikke være udgifter forbundet med flytningen. Ærø Kommune dækker alle omkostninger - herunder flytning, indskud m.m.
 - Kommunen sørger for at bringe alle formelle forhold på plads i forbindelse med en eventuel flytning. For eksempel opsigelse, ansøgning om indskud, genhusningslån, boligstøtte og varmetillæg, så beboere og pårørende ikke selv skal gøre noget i den forbindelse.
 - Personale og flyttefolk vil stå for selve flytningen, eventuelt sammen med pårørende.

Når de enkelte beboere har truffet et valg informerer kommunen om, hvordan en eventuel flytning rent praktisk kommer til at foregå.

Proces for medarbejderne

Medarbejderne har nu gennem lang tid vidst, at DGH skal lukke, og alle har gjort sig overvejelser om, hvor de efterfølgende gerne vil arbejde i organisationen. Det drejer sig om ca. 10 medarbejdere. De øvrige medarbejdere har meddelt at de forventer at gå på pension/efterløn eller andet.

Alle medarbejdere er garanteret ansættelse andetsteds på Ældreområdet.

Ved beslutning om flytning orienteres medarbejderne direkte, og der gennemføres en proces i samarbejde med HR, hvor medarbejdernes ønsker søges afstemt med organisationens behov.

Vi kan ikke garantere, at alle medarbejdere får opfyldt alle ønsker, men alle medarbejderne vil være garanteret en fortsat ansættelse på Ældreområdet i Ærø Kommune.

Processen tilrettelægges i samarbejde med HR.

Den samlede sagsfremstilling kan ses i referat fra Kultur- og Socialudvalgets møde den 17. februar.

Indstilling:

Det indstilles at Seniorrådet

1. tager orienteringen til efterretning

Aktuel beslutning på Seniorråd 2026-2030 19-03-2026

Taget til orientering.

Sundhedsreformen: Status og orientering

Indledning:

Med Sundhedsreformen overgår en række sundhedsopgaver fra kommunen til regionerne fra den 1. januar 2027. Her orienteres kort om status på den samlede proces.

Sagsfremstilling:

Hele processen og vilkårene for Sundhedsreformen og overdragelsen af sundhedsopgaverne er reguleret i Lov om overgangen til en ny sundhedsstruktur (Overgangsloven). (Kort orientering om Sundhedsreformen er vedlagt som bilag)

De sundhedsopgaver der overgår fra kommune til region pr. 1. januar 2027 er:

- 70 % af de midlertidige pladser (som skal laves til sundheds- og omsorgspladser). Det er de fire pladser på MÆC
- Den patientrettede forebyggelse
- Akutsygeplejen
- Specialiseret genoptræning og avanceret rehabilitering (som allerede varetages i regionalt regi).

Overførslen af ovenstående sundhedsopgaver fra kommune til region sker med afsæt i overgangsloven, som fastsætter rammerne og fremgangsmåden for, hvordan aktiver, passiver, rettigheder, pligter og ansatte overdrages fra kommune til region.

De konkrete opgaveflytninger forhandles og beskrives i følgende aftaler/planer:

- Fælles forståelsespapir mellem Ærø og OUH - hvor dialog og forhandlingsforslag løbende nedskrives
- Horisontal samarbejdsaftale om den patientrettede forebyggelse - hvor det indstilles, at Ærø Kommune fortsat varetage den patientrettede forebyggelse
- Kapacitetsplan - beskrivelse af, hvilke ressourcer m.m. der anvendes på de enkelte området
- Bodelingsaftale - beskrivelse af evt. inventar, og evt. medarbejdere m.m. der ønsker at overgå til regionen.

Alle aftaler forhandles i løbet af foråret.

Indstilling:

Det indstilles, at udvalget:

1. tager orienteringen til efterretning.

Aktuel beslutning på Seniorråd 2026-2030 19-03-2026

Taget til orientering

target in orienting.

Orientering om projekt: Øko-Ø-Ærø - mere grøn og økologisk mad på Ærø

Indledning:

Ærø Kommune har fået ca. 2 mio. kr. fra Fonden for plantebaserede fødevarer til projektet Øko-Ø-Ærø, der har til formål at inspirere til, at flere får lyst til og mod på at tilberede og spise grønnere - og gerne mere økologisk - mad. Projektet gennemføres i 2026-2028 og fremlægges her til orientering.

Sagsfremstilling:

I 2025 fik Ærø Kommune støtte fra Fonden for økologisk landbrug til kompetenceudvikling af syv professionelle køkkener (kommunale, regionale og selvejende institutioner) i forhold til at tilberede flere grønne og økologiske måltider.

Fem af køkkenerne (Ærø Madservice, Marstal Navigationsskole, Ærø Sygehus, Ærø Friskole og Mopælappen) ønsker at fortsætte projektet, hvor også Ærøfærgernes catering ønsker at være med.

Projektet understøtter kommunens klimaplan med mål om et mere klimabevidst forbrug på Ærø samt kommunens sundhedspolitik om at flere skal vælge sunde madvarer, og kommunen skal skabe rammer, der motiverer til det sunde valg.

Aktiviteterne i 2026-2028 har to spor:

De professionelle køkkener: De køkkenfaglige medarbejdere i de deltagende køkkener: Ærø Madservice, Mopælappen, Ærø Sygehus, Ærø Friskole, Marstal Navigationsskole og Ærøfærgerne vil deltage i kompetenceudviklingsforløb med fokus på, hvordan grove grøntsager, korn og bælgrugter kan løfte den kulinariske og sundhedsmæssige kvalitet af maden og give økonomi til mere økologi.

Sammen med de kokkefaglige konsulenter vil køkkenerne udvikle ca. 50 opskrifter på fx skolemad, morgenmad og mellemmåltider, som bliver lagt op på hjemmesiden Metodikogsmag.dk til inspiration og gavn for professionelle køkkener i hele Danmark.

Alle køkkener samt andre interesserede professionelle køkkener på Ærø deltager desuden i et netværk, der mødes ca. 3 gange årligt.

Ærøs borgere: Gennem 16 madlavningsworkshops, et opskriftshæfte og 6 events som fx fællesspisninger, smagninger, oplæg, debat og samtale om emner som grøn mad, økologi, klima og miljø, vil Ærøs borgere få mulighed for at få ny viden og inspiration til at lave lækker mad med flere bælgrugter, korn og grove grøntsager. Kommunens klimakoordinator indgår i dette arbejde, der også inddrager lokalrådene, så aktiviteterne bliver spredt bredt ud over øen.

Fondsmidlerne finansierer en projektleder, der planlægger, koordinerer og understøtter projektet.

Tværgående politikker:

- Ærø Kommunes Sundhedspolitik
- Ærø Kommunes Klimaplan

Økonomi:

Projektet gennemføres i 2026-2028, har et budget på 2.147.944 kr. og er fuldt finansieret af Fonden for Plantebaserede fødevarer. Projektet er en fortsættelse af projekt Øko-Ø-Ærø 2025, der var finansieret af Fonden for økologisk landbrug.

Sagen afgøres af:

-

Indstilling:

Administrationen indstiller, at Seniorrådet

1. tager orienteringen til efterretning

Aktuel beslutning på Seniorråd 2026-2030 19-03-2026

Taget til orientering.

Reducering af egenbetaling for madlevering og madservice til borgere i eget hjem

Indledning:

Som følge af finansloven for 2026 udsendte Ældreministeriet den 8. december en ny bekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 1567/2025), som fastsætter et loft for betaling for ét dagligt måltid pr. hovedret på maksimalt 50 kr.

Taksten for måltider blev i forbindelse med budgettet fastlagt til 62 kr. i Ærø Kommune. Kommunalbestyrelsen skal godkende takstreguleringen på mødet den 18. marts.

Sagsfremstilling:

Som følge af bekendtgørelsen fra d. 8. december 2025 (bekendtgørelse nr. 1567/2025) er der nu fastsat et loft for betaling for ét dagligt måltid pr. hovedret på maksimalt 50 kr.

Af de takster som blev godkendt af kommunalbestyrelsen ved budgetgodkendelsen gældende for 2026 fremgår det at Ærø Kommune opkræver 62 kr. for en hovedret inkl. udbringning.

Loftet gælder for hjemmeboende borgere omfattet af frit valg, uanset valg af leverandør, og beløbet reguleres årligt fremover. Loftet gælder dermed ikke for plejehjemsbeboere, da de ikke er omfattet af frit valg.

Ærø Kommune har i leveret 39.925 hovedretter i 2025.

Kommunalbestyrelsen skal godkende disse takster. Bekendtgørelsen blev ikke offentliggjort tidsnok til, at det har været muligt at fremlægge punktet til godkendelse inden bekendtgørelsen trådte i kraft.

Retsgrundlag:

Den kommunale styrelseslov

Bekendtgørelse nr. 1567 om betaling for generelle tilbud, dele af helhedspleje, madlevering og madordning gældende pr. 1. januar 2026.

Bekendtgørelse nr. 1719 om betaling for generelle tilbud og for tilbud om personlig og praktisk hjælp m.v. efter §§ 79, 83, 83 b og 84 i lov om social service gældende pr. 1. januar 2026

Økonomi:

I finansloven er der afsat et ekstraordinært bloktilskud på 200 millioner kroner årligt fra 2026 specifikt til at reducere egenbetalingen for ældre, der modtager Madservice i forbindelse med sænkningen af takst pr. hovedmåltid til maksimalt 50 kr.

Midlerne fordeles blandt kommunerne via det kommunale bloktilskud for 2026 og frem og vil for Ærø Kommunes vedkommende betyde en indtægt i 2026 og frem på ca. 195 tkr.

I Ærø kommunes budget 2026 er taksten for et hovedmåltid godkendt til 62 kr. Der opstår her en difference på 12 kr. pr. hovedmåltid i forhold til budgetforudsætningerne svarende til en mindreindtægt på ca. 479 tkr.

Økonomisk påtegning:

For at sikre budgetoverholdelse herunder overholdes at service- og anlægsramme samt en økonomi i balance, gives der som udgangspunkt ikke tillægsbevillinger til rammer med overførselsadgang. I de tilfælde hvor det er nødvendigt at give en tillægsbevilling, skal det relevante udvalg søge at finde en tilsvarende udgiftsreduktion i egen ramme. Det bør således kun være en nødløsning at pege på kassen til finansiering af en tillægsbevilling.

En lovændring i form af et prisloft på måltider, må anses som en uforudselig hændelse, der ikke har kunnet indregnes i budgettet. Prisloftet betyder alt andet lige en mindreindtægt for Ærø Madservice på 479 t.kr., hvis der tages udgangspunkt i en beregning på baggrund af leveret mad i 2025.

Ærø kommune modtager via bloktilskuddet et tilskud til nedsættelse af madprisen på et hovedmåltid i forbindelse med midtvejsreguleringen i 2026 og fremover. Med en bloktilskudsnøgle på 0,000936 forventes det, at Ærø Kommune modtager ca. 195 t.kr. Det endelige beløb kendes i forbindelse med tilskudsudmeldingen for 2027, der modtages senest 1. juli 2026.

Alt andet lige vil det således betyde mindreindtægter på 284 t.kr. for Madservice og et tilsvarende likviditetstab for kommunen, med mindre at der identificeres tilsvarende indtægter eller reduktion i udgifter.

Det anbefales, at udvalget og/eller området drøfter om det er muligt at balancere budgettet på trods af udgiftsloftet med en kombination af øgede indtægter på andre områder eller udgiftsreduktion. Indtægtsbudgettet for Madservice for konto "Betaling for mad i eget hjem" er 3.227 t.kr. heraf udgør hovedmåltider ca. 80%. En prisændring på bi-retter og madpakke/smørrebrød kræver politisk stillingtagen.

Der gøres opmærksom på at en prisnedsættelse på hovedmåltider fra 62 kr. til 50 kr. muligvis giver en stigning i efterspørgslen, hvilket i nogen grad vil kunne kompensere for mindreindtægterne på 284 t.kr. Det anbefales derfor, at sagen genbesøges ved budgetopfølgningen i efteråret, hvor det vil være muligt at have et bedre billede af eventuelle ændringer i efterspørgsel og mulighed for merindtægter/mindreudgifter.

Sagen afgøres af:

-

Indstilling:

Administrationen indstiller, at Seniorrådet tager orienteringen til efterretning.

Aktuel beslutning på Seniorråd 2026-2030 19-03-2026

Taget til orientering.

Marstal Ældrecenter: Opfølgende handleplan efter tilsyn

Indledning:

Kultur- og Socialudvalget blev den 25. november 2025 orienteret om et reaktivt tilsyn på Marstal Ældrecenter på baggrund af en henvendelse fra en pårørende. I tilknytning til besøget udstedte Ældretilsynet et påbud. Udvalget orienteres hermed om, hvordan Marstal Ældrecenter har arbejdet med at efterleve påbuddet og sikre kvaliteten fremadrettet.

Sagsfremstilling:

Ældretilsynet gennemførte den 10. september 2025 et reaktivt tilsyn på Marstal Ældrecenter på baggrund af en henvendelse fra en pårørende. I brev af 7. november 2025 orienterer Ældretilsynet om udstedelse af påbud med følgende ordlyd: "Enheden skal inden for 16 uger sikre kvaliteten i helhedsplejen indenfor temaerne "Den Ældres selvbestemmelse" og "Tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse". Ældretilsynet har siden meldt ud, at de kommer på et opfølgende tilsynsbesøg d. 26/2-26.

Siden udstedelsen af påbuddet er der nedsat en arbejdsgruppe bestående af ledelse, medarbejdere, udviklingssygeplejerske og sygefraværskoordinator, som har udarbejdet en handleplan for opfølgning på påbuddet. Efterfølgende er der fulgt op på indsatserne i handleplanen. Lederen på Marstal Ældrecenter har haft ansvaret for fremdriften i arbejdet med planen.

Bruger/Pårørenderådet på Marstal Ældrecenter er løbende informeret omkring tilsynet og arbejdet med at efterleve påbuddet.

De opfølgende indsatser er blandt andet:

- Implementering af triagering og tidlig opsporing: skal hjælpe med at sikre at borgere med tidlige tegn på sygdom eller forværring af tilstand modtager rettidig og kvalificeret hjælp og forebygge at borgere bliver indlagt / genindlagt.

Triage og tidlig opsporing sikrer:

- Hurtig hjælp til dem med størst behov: at borgere med alvorlige problemstillinger prioriteres først.
- Korrekt kompetence anvendelse: Medarbejdere med relevante faglige kompetencer tildeles opgaver, hvor behovet er størst.
- Tryghed og overblik: Triage skal skabe struktur og ro i travle situationer.
- Styrket tværfagligt samarbejde: Triage fremmer fælles forståelse og koordinering mellem faggrupper.

Der gennemføres triage tre gange ugentligt på alle afdelinger.

- Implementering af MyMedCards sikrer at den faglige og praktiske viden til personalet samles ét og gøres tilgængelig på mobileenheder også ved systemnedbrud. Herved har personalet, elever og vikar altid opdateret viden lige ved hånden til gavn for borgere. Det

er også med til at sikre opbygningen af et kompetenceprogram til nyansatte samt løbende kompetenceudvikling til erfarne medarbejdere

- Sygefraværskoordinatoren har igangsat en proces for at styrke trivslen og nedbringe sygefraværet.
- Der er indført kontaktpersonordning, så alle beboere har en fast kontaktperson blandt personalet.
- Der arbejdes med faste teams/medarbejdere på alle afdelinger.
- En lang række arbejdsgange er præciseret og strammet op, herunder sikring af mødestrukturer på de enkelte afdelinger.
- Ny leder startede den 1. oktober 2025, og der er opslået en stilling med en stedfortræderfunktion for lederen, som skal styrke den daglige ledelse. Den daglige leder har stort fokus på synlighed.
- Ledelsen arbejder fortløbende med at styrke rekrutteringen. Der er blevet fastansat flere medarbejdere de seneste måneder, men der er fortsat mange ubesatte stillinger.

Sideløbende med håndteringen af ovenstående påbud modtog administrationen i januar 2026 en henvendelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed på baggrund af en anonym bekymringshenvendelse. Henvendelsen drejede sig om personalets opgaver, ansvar og kompetencer i relation til medicinhåndtering samt manglende adgang til journalsystemet.

Ledelsen har i den forbindelse udarbejdet en udtalelse om bekymringerne i henvendelsen, som blev sendt til Styrelsen for Patientsikkerhed samt til Kultur- og Socialudvalget til orientering den 28. januar 2026. På baggrund af udtalelsen har Styrelsen for Patientsikkerhed den 4. februar 2026 meddelt at sagen lukkes uden yderligere foranstaltninger.

Retsgrundlag:

Lov om Ældretilsyn

Økonomi:

-

Sagen afgøres af:

-

Indstilling:

Administrationen indstiller, at Seniorrådet

1. tager orienteringen til efterretning.

Aktuel beslutning på Seniorråd 2026-2030 19-03-2026

Taget til orientering.

Aflastning på plejehjem

Sagsfremstilling:

Seniorrådet ønsker en orientering om og drøftelse af mulighederne for, at aftaler om aflastningsophold på plejehjem kan ske så tidligt som muligt, så pårørende har mulighed for at planlægge i forhold til dette.

Aktuel beslutning på Seniorråd 2026-2030 19-03-2026

Ældre- og Sundhedschefen orienterede kort omkring, hvordan kommunens 7 midlertidige pladser (1 på Søkilden og 6 på Marstal Ældre Center) blev brugt i dag. Det er uafklaret, hvorledes praksis bliver, når Regionen pr. 1/1-2027 overtager myndighedsansvaret for de kommende Sundheds- og Omsorgspladser.

Sagen er drøftet. Det besluttet, at Seniorrådet får en sag på dagsordenen sidst på året, når Regionen/Kommunen er klogere på, hvorledes praksis bliver på de kommunale midlertidige pladser og de regionale Sundheds- og Omsorgspladser.

Eventuelt

Sagsfremstilling:

Drøftelse af diverse:

- *Et punkt til forretningsorden omkring udgifter til it- og kontorhold?*
- *Hvor mange plejehjemsråd har man på de nuværende plejehjem ?*

Aktuel beslutning på Seniorråd 2026-2030 19-03-2026

Seniorrådet drøftede kort omkring it- og kontorhold. Seniorrådet besluttede at håndtere emnet på kommende internt møde.

Vedr. plejehjemsråd fremsendes en liste med medlemmer af eksisterende plejehjemsråd.

Det beslattes, at næste møde afholdes på Marstal Ældre Center, hvor Seniorrådet gerne vil have en rundvisning.

Det beslattes ligeledes at der sættes et punkt på dagsordenen omkring "mad til de ældre på Ærø", hvor Seniorrådet kan blive informeret omkring, hvorledes madordningerne fungerer for hhv. hjemmeboende borgere og borgere på plejehjem.